

ผลการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ที่มีต่อพฤติกรรมความมีวินัย และความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย

THE EFFECTS OF THE “CLEAN UP WELL, BUILD DISCIPLINE” ACTIVITY ON THE DISCIPLINED AND RESPONSIBLE BEHAVIOR OF PRESCHOOL CHILDREN

ฤทธิชัย อัมพรแดง^{1*}

Rittichai Amphandaeng^{1*}

*Corresponding Author E-mail: litchai26@gmail.com

Received May 15, 2026; Revised June 29, 2026; Accepted July 1, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาผลการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ที่มีต่อพฤติกรรมความมีวินัยของเด็กปฐมวัย และ 2. เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กปฐมวัยชายและหญิง ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขามัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. แผนการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ซึ่งพัฒนาขึ้นตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวกสำหรับเด็กปฐมวัย และ 2. แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” มีพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการดูแลรักษาความเป็นระเบียบของห้องเรียน และด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพย์สิน 2. เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบหลังได้รับการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อน ได้รับการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เด็กสามารถหยุดเล่นตามสัญญาณ

¹ โรงเรียนบ้านเขามัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

¹ Ban Khao Man School, Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 1

ปฏิบัติตามข้อตกลง เก็บของเล่นและอุปกรณ์เข้าที่ได้ถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งสามารถดูแลอุปกรณ์และสิ่งของของตนเองใช้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น ส่งผลให้บรรยากาศภายในห้องเรียนมีความเป็นระเบียบ สะอาด และเอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

คำสำคัญ: ความมีวินัย; ความรับผิดชอบ; เด็กปฐมวัย; กิจกรรมสร้างวินัยเชิงบวก

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To examine the effects of the “Clean Up Well, Build Discipline” activity on the disciplined and responsible behavior of preschool children, and 2. To compare the disciplined and responsible behavior of preschool children before and after participating in the activity. This study employed a classroom action research design. The target group consisted of 20 male and female preschool children enrolled in Kindergarten 3 at Bankhaoman School under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 1 during the second semester of the 2025 academic year. The research instruments included: 1. the “Clean Up Well, Build Discipline” activity plan developed based on the concept of positive discipline for preschool children, and 2. an observation form for assessing disciplined and responsible behavior, which had been validated for content validity and reliability. Data were analyzed using mean, standard deviation, dependent-samples t-test, and content analysis.

The research findings revealed that: 1. The early childhood students who participated in the “Keep and Clean: Creating a Discipline Lifestyle” activity program demonstrated overall disciplinary and responsibility behaviors at the highest level, particularly in maintaining classroom orderliness and responsibility toward the environment and property; and 2. The students’ disciplinary and responsibility behaviors after participating in the activities were significantly higher than before participation at the 0.01 level of statistical significance. The students were able to stop playing upon hearing signals, follow classroom agreements, properly and completely store toys and equipment, and take better care of their own belongings independently. As a result, the classroom atmosphere became more organized, cleaner, and more conducive to learning experiences.

Keywords: Discipline; Responsibility; Preschool Child; Positive Discipline Activity

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณลักษณะด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต การเรียนรู้ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีคุณภาพ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดให้การพัฒนาเด็กปฐมวัยมุ่งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วินัย และการปฏิบัติตนตามข้อตกลงร่วมกันผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ทั้งนี้ การสร้างวินัยในเด็กปฐมวัยควรดำเนินการผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กเกิดการซึมซับพฤติกรรมเชิงบวกอย่างเป็นธรรมชาติ (ปัสสวดี วิกิตติ และอริวัฒน์ อรุณชัยตระกูล, 2568) นอกจากนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ยังได้เสนอแนวทางการพัฒนาและประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยเน้นการปลูกฝังระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และการเคารพกฎกติกาของสังคมตั้งแต่วัยเด็ก ขณะเดียวกัน ชลธิปสมาหิโต (2556) อธิบายว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลงมือปฏิบัติจริง มีการสื่อสาร การเลียนแบบ และการเสริมแรงทางบวก ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างพื้นฐานด้านวินัยและความรับผิดชอบให้เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากสภาพการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยของหลายสถานศึกษาพบว่า เด็กจำนวนหนึ่งยังขาดพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบ เช่น การไม่เก็บของเล่นและอุปกรณ์เข้าที่ การไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน การละเลยหน้าที่ของตนเอง และการขาดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้และพัฒนาการด้านสังคมของเด็ก โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนบ้านเขามัน พบว่า เด็กปฐมวัยบางส่วนยังต้องได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยอย่างต่อเนื่อง ฉันทนา ศรีภักดี (2555) พบว่า การจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมที่ใกล้ชิดและสอดคล้องกับบริบทของเด็ก สามารถช่วยพัฒนาความมีวินัยในตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ ประกายมาศ รัตนวโรภาส (2551) ที่ระบุว่า การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสามารถส่งเสริมคุณธรรมและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยได้

อย่างเหมาะสม อีกทั้ง สุจิตรา สิทธิไทย (2555) ยังพบว่า การจัดกิจกรรมสถานการณ์จำลองช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและสามารถพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบได้ดีขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติและสร้างประสบการณ์ตรงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างวินัยเชิงบวกสำหรับเด็กปฐมวัยมุ่งเน้นการส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมผ่านการเสริมแรงทางบวก การกำหนดข้อตกลงร่วมกัน การสร้างบรรยากาศแห่งความเข้าใจ และการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางพฤติกรรมนิยมและการเรียนรู้จากประสบการณ์ พระภุชงค์ อาภาธโร (สุภาพุ), ปัทมาวดี เล่ห์มงคล และปิยะนันท์ หิรัณย์โชทร (2562) พบว่า การจัดกิจกรรมการเล่นิทานเบญจศีลสามารถส่งเสริมความมีวินัยในเด็กปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากเด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านเรื่องราวและการเชื่อมโยงกับพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน ขณะที่ สุนิสา สมนิยาม (2568) พบว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเล่นิทานประกอบภาพสามารถพัฒนาความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม เพราะเด็กได้ฝึกคิด ตัดสินใจ และปฏิบัติด้วยตนเอง นอกจากนี้ สุทธิดา การพันทา และนนทชนน ปภพปาลินทร (2568) ยังระบุว่า การจัดกิจกรรมเล่นิทานคุณธรรมช่วยพัฒนาความมีวินัยของเด็กผ่านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเสริมแรงทางบวก รวมทั้ง รุ่งนภา รัตวิชัย และดวงใจ รุ่งเรือง (2567) ที่ชี้ให้เห็นว่ากระบวนการกลุ่มและการวางเงื่อนไขแบบการกระทำสามารถส่งเสริมความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและได้รับการเสริมแรงทางบวก จะช่วยพัฒนาพฤติกรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบได้

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ที่มีต่อพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย โดยมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติผ่านกิจวัตรประจำวัน การสร้างข้อตกลงร่วมกัน การใช้สัญลักษณ์และป้ายภาพประกอบ การเสริมแรงทางบวก และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบอย่างเหมาะสมตามวัย สามารถปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นระเบียบ รู้หน้าที่ และดูแลสิ่งแวดล้อมร่วมกัน จะส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ที่มีต่อพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย”

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยมุ่งศึกษาผลการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ที่มีต่อพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมที่เน้นการสร้างวินัยเชิงบวก การฝึกปฏิบัติซ้ำในกิจวัตรประจำวัน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการติดตามพฤติกรรมเด็กอย่างต่อเนื่อง

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กปฐมวัยชายและหญิง ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขามัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นกลุ่มนักเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยตรง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวกสำหรับเด็กปฐมวัย และ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวกสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และออกแบบแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย จำนวน 10 แผน

กิจกรรม แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม ภาษา และการวัดผล พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 หลังจากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย และพบว่าแผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของห้องเรียนปฐมวัย

2) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสังเกตโดยกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบ จากนั้นนำแบบสังเกตเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาปฐมวัยและการวัดประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67–1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 แสดงให้เห็นว่าแบบสังเกตมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ในช่วงหลังการเล่นและหลังการทำกิจกรรมประจำวัน โดยเริ่มจากการสร้างข้อตกลงร่วมกันภายในห้องเรียน การกำหนดจุดจัดเก็บอุปกรณ์ให้ชัดเจน การใช้สัญลักษณ์และภาพประกอบเพื่อช่วยจดจำ รวมทั้งการใช้เพลงหรือสัญญาณเพื่อกระตุ้นให้เด็กหยุดเล่นและเก็บอุปกรณ์เข้าที่อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้การเสริมแรงทางบวก เช่น การกล่าวชื่นชม การมอบสัญลักษณ์เชิงบวก และการมอบบทบาทหน้าที่ภายในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบ พร้อมทั้งติดตามพฤติกรรมของเด็กอย่างต่อเนื่องผ่านการสังเกต การบันทึกภาพก่อนและหลังการจัดเก็บ และการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการส่งเสริมพฤติกรรมเด็กที่บ้าน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย”

ผลการวิจัย

1. ผลการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ที่มีต่อพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย จากตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย”

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ภาพรวมพฤติกรรมความมีวินัย	4.53	0.72	มากที่สุด
ด้านที่ 1 การปฏิบัติตามข้อตกลงและสัญญาณในห้องเรียน	4.51	0.72	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การจัดเก็บของเล่นและอุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ	4.47	0.76	มาก
ด้านที่ 3 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างต่อเนื่อง	4.55	0.72	มากที่สุด
ด้านที่ 4 การดูแลรักษาความเป็นระเบียบของห้องเรียน	4.58	0.70	มากที่สุด
ภาพรวมพฤติกรรมความรับผิดชอบ	4.55	0.72	มากที่สุด
ด้านที่ 1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง	4.41	0.78	มาก
ด้านที่ 2 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	4.54	0.73	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และกิจกรรม	4.59	0.70	มากที่สุด
ด้านที่ 4 ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพย์สิน	4.66	0.64	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.54	0.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” มีพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.72)

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย จากตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ด้านที่ประเมิน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
	($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.		
ภาพรวมพฤติกรรมความมีวินัย	2.60	1.58	4.53	0.72	18.59	.001**
ด้านที่ 1 การปฏิบัติตามข้อตกลงและสัญญาในห้องเรียน	2.29	1.50	4.51	0.72	4.52	.001**
ด้านที่ 2 การจัดเก็บของเล่นและอุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ	2.68	1.58	4.47	0.76	4.93	.001**
ด้านที่ 3 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างต่อเนื่อง	2.43	1.49	4.55	0.72	3.8	.001**
ด้านที่ 4 การดูแลรักษาความเป็นระเบียบของห้องเรียน	2.99	1.68	4.58	0.70	3.76	.001**
ภาพรวมพฤติกรรมความรับผิดชอบ	2.61	1.60	4.55	0.72	16.79	.001**
ด้านที่ 1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง	2.71	1.60	4.41	0.78	5.59	.001**
ด้านที่ 2 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	2.49	1.57	4.54	0.73	4.22	.001**
ด้านที่ 3 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และกิจกรรม	2.72	1.66	4.59	0.70	3.2	.001**
ด้านที่ 4 ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพย์สิน	2.52	1.58	4.66	0.64	3.74	.001**
ภาพรวมพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบ	2.60	1.59	4.54	0.72	18.42	.001**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” มีพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบหลังการดำเนินกิจกรรมสูงกว่าก่อนการดำเนินกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยภาพรวมพฤติกรรมความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยหลังการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.72) สูงกว่าก่อนการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X}$ = 2.60, S.D. = 1.58) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t = 18.59, p = .001) โดยภาพรวมพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.72) สูงกว่าก่อนการดำเนินกิจกรรม

($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 1.59) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 18.42$, $p = .001$) แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมดังกล่าวสามารถส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมของเด็ก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ที่มีต่อพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดกิจกรรมโดยใช้แนวทางการสร้างวินัยเชิงบวก การกำหนดข้อตกลงร่วมกัน การใช้สัญลักษณ์และป้ายภาพ รวมถึงการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ในกิจวัตรประจำวัน สามารถส่งเสริมพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยได้ในระดับมากที่สุด เด็กมีพฤติกรรมการหยุดเล่นตามสัญญาณ การจัดเก็บของเล่น และอุปกรณ์เข้าที่อย่างเป็นระเบียบ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมมีลักษณะสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เน้นการลงมือปฏิบัติจริง และเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง จึงช่วยสร้างนิสัยด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็กได้อย่างเป็นรูปธรรม อาจเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงและการมีส่วนร่วมของเด็กในทุกขั้นตอน เด็กได้ฝึกปฏิบัติพฤติกรรมที่พึงประสงค์ผ่านกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงพฤติกรรมและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การใช้สื่อภาพ สัญลักษณ์ และข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียน ยังช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถจดจำและปฏิบัติตามกติกาได้ง่ายขึ้น อีกทั้งการเสริมแรงทางบวกจากครูและการได้รับคำชื่นชมเมื่อเด็กสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ยังช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และสามารถถ่ายทอดพฤติกรรมดังกล่าวไปสู่บริบทอื่นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมุ่งส่งเสริมให้เด็กเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผ่านการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัย เน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง การสร้างวินัยเชิงบวก และการฝึกกิจวัตรประจำวันที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะการควบคุมตนเอง ความ

รับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาและประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และจิตสำนึกต่อส่วนรวมผ่านกระบวนการจัดประสบการณ์ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระภิกษุ อภาสโร (สุภาพ) ปัทมาวดี เล่ห์มงคล และปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร (2562) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติสามารถส่งเสริมความมีวินัยของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมผ่านเรื่องราว ตัวละคร และการปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดี ส่งผลให้เด็กสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองและปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้ดีขึ้น อีกทั้งกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิด การตอบคำถาม และการปฏิบัติจริง ยังช่วยกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของความมีวินัยในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอช่วยสร้างพฤติกรรมเชิงบวกให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนในตัวเด็ก ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Obee, Hart, Maharaj และ Graziano (2024) ที่ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมและการสนับสนุนพฤติกรรมเชิงบวกในช่วงการเปลี่ยนผ่านกิจกรรมของเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบระหว่างการกำกับดูแลแบบเชิงบวก การกำกับดูแลเชิงบวก และการกำกับดูแลร่วมกับกิจกรรมที่สร้างความมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเด็กที่ได้รับการกำกับดูแลเชิงบวกและการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมีการละเมิดกฎระเบียบและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมน้อยกว่ากลุ่มที่ใช้การกำกับดูแลช่วยให้เด็กสามารถปฏิบัติตามกติกาและจัดการพฤติกรรมของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” พบว่า หลังการดำเนินกิจกรรม เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าก่อนการดำเนินกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะด้านการปฏิบัติตามข้อตกลง การจัดเก็บอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการเสริมแรงทางบวก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้เด็กเกิดความตระหนักและสามารถปฏิบัติพฤติกรรมที่เหมาะสมได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้บรรยากาศภายในห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มากยิ่งขึ้น อาจเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมที่ออกแบบให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ

จริงในสถานการณ์ที่ใกล้ตัวและเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็กอย่างต่อเนื่อง เด็กได้ฝึกการรับผิดชอบตนเองและส่วนรวมผ่านกิจกรรมที่มีความชัดเจนด้านขั้นตอนและกติกา ทำให้สามารถเรียนรู้และจดจำพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การใช้สื่อสัญลักษณ์ ป้ายภาพ และกิจกรรมซ้ำอย่างสม่ำเสมอ ยังช่วยกระตุ้นการรับรู้และการจดจำของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ที่เรียนรู้ได้ดีจากการมองเห็น การลงมือทำ และการได้รับการเสริมแรงทันที นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา สิทธิไทย (2555) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมสถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เด็กมีพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตามหน้าที่ การช่วยเหลือตนเอง และการรับผิดชอบต่อกิจกรรมส่วนรวมสูงขึ้นหลังได้รับการจัดกิจกรรม เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้ผ่านสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงและได้ฝึกปฏิบัติซ้ำอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น อีกทั้งการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ยังช่วยส่งเสริมการสร้างวินัยภายในและความสามารถในการควบคุมตนเอง ส่งผลให้เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ดีขึ้นทั้งในห้องเรียนและในชีวิตประจำวัน พร้อมกันนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจิตดา การพันทา และนนทชนน ปภพปาลินทร (2568) ที่ชี้ว่า การจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติสามารถพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เด็กมีพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตามข้อตกลง การรอคอย การเก็บอุปกรณ์ และการปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนดีขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรม

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ได้สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยและความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรม “เก็บดี สร้างวิถีความมีวินัย” ซึ่งพัฒนาเป็นรูปแบบเชิงกระบวนการที่เรียกว่า “GEB-D Model” ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ชั้น ได้แก่

ภาพที่ 1 กระบวนการ “GEB-D Model”

G : Goal Setting (การกำหนดเป้าหมายและข้อตกลงร่วมกัน) กำหนดข้อตกลงในห้องเรียนร่วมกับเด็ก โดยใช้ภาพสัญลักษณ์และภาษาที่เหมาะสมตามวัย เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับร่วมกัน

E : Environment Arrangement (การจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้) จัดจุดเก็บอุปกรณ์ให้ชัดเจน แยกประเภท ติดป้ายภาพประกอบ และจัดพื้นที่ให้เด็กสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองอย่างสะดวกและปลอดภัย

B : Behavior Practice (การฝึกพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง) ฝึกให้เด็กปฏิบัติจริงทุกวันในกิจวัตรประจำวัน โดยใช้สัญญาณ เพลง เกม และบทบาทเรณ้อย เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการปฏิบัติ

D : Development Reinforcement (การเสริมแรงเพื่อพัฒนาพฤติกรรม) ใช้คำชม สติ๊กเกอร์ การสะท้อนคิด และการติดตามร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อเสริมแรงทางบวกและสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ

M : Monitoring and Reflection (การติดตามและสะท้อนผลพฤติกรรม)

ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมจริง การตรวจสอบสภาพแวดล้อมก่อนและหลังการจัดเก็บ และการสะท้อนผลร่วมกันระหว่างครู เด็ก และผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างควมมีวินัยและความรับผิดชอบสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการกิจกรรมลงในกิจวัตรประจำวันและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

2. ควรมีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ในการปลูกฝังพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เด็กได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับขั้นการฝึกปฏิบัติพฤติกรรม (Behavior Practice) โดยมอบหมายหน้าที่เวรประจำวันและเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกเก็บของเล่น อุปกรณ์ และดูแลพื้นที่ส่วนรวมด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและพัฒนาความรับผิดชอบจนเกิดเป็นพฤติกรรมที่คงทน

2. การจัดกิจกรรมควรใช้สื่อ อุปกรณ์ และสถานการณ์ที่ใกล้ตัวเด็ก เพื่อกระตุ้นความสนใจและเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ และการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาพฤติกรรมเชิงบวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนากิจกรรมหรือสื่อรูปแบบใหม่ที่บูรณาการเทคโนโลยี สื่อดิจิทัล หรือเกมการศึกษา ร่วมกับการส่งเสริมความมีวินัยและความรับผิดชอบ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย เช่น การมีวินัยในตนเอง ทักษะทางสังคม การช่วยเหลือตนเอง หรือความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้

ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมและสามารถนำไปพัฒนาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กได้อย่างเหมาะสมต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์และการสนับสนุนจากโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น รักคุณธรรม สมาคมคนรุ่นใหม่กับนวัตกรรมทางสังคม สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ที่ได้สนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกสำหรับเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- ฉันทนา ศรีภักดี. (2555). *การศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านของไทย* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลธิป สมาหิโต. (2556). *การพัฒนาภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พีเอส.พรินท์.
- ปภัสวดี วีรภักดี และอริวัฒน์ อรุณชัยตระกูล. (2568). *ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง: หลักการและกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม 4 + 6 โมเดล สำหรับโรงเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สมาคมคนรุ่นใหม่กับนวัตกรรมทางสังคม.
- ประกายมาศ รัตนโรภาส. (2551). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พระภุชงค์ อาภาธโร (สุภาพ) ปัทมาวดี เล่ห์มงคล และปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร. (2562). ผลของการจัดกิจกรรมการเล่นิทานเบญจศีลที่มีต่อความมีวินัยในเด็กปฐมวัย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร*, 7(1), 1–13.
- รุ่งนภา รัตวิชัย และดวงใจ รุ่งเรือง. (2567). ผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้กระบวนการกลุ่มตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2. *วารสารการจัดการทางการศึกษาศึกษาปฐมวัย*, 6(2), 25–34.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แนวทางการพัฒนาและประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุจิตรา สิทธิไทย. (2555). *การพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสถานการณ์จำลอง โรงเรียนบ้านจิ้ว จังหวัดชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการปฐมวัยศึกษา)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุทธิดา การพันทา, และนนทชนน ปภพปาลินทร. (2568). ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคุณธรรม เพื่อพัฒนาความมีวินัยของเด็กปฐมวัย. *วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่*, 3(3), 1098–1116.
- สุนิสา สมนิยาม. (2568). การพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพ โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง ปราสาท 4. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 3(1), 1–18.
- Obee, A. F., Hart, K. C., Maharaj, A. V., & Graziano, P. A. (2024). Taking Charge of Early Childhood Transitions: Preventing Challenging Behaviors Through Engaging Routines. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 32(4), 254-262.